

EL SISTEMA DE COMPTABILITAT ANALÍTICA DE LA UNIVERSITAT JAUME I

José Alcarria Jaime. Octubre de 2005

L'UJI iniciarà la implantació d'un sistema de comptabilitat analítica (des d'ara SCAU) que complete la informació que proporciona la comptabilitat pressupostària i patrimonial.

Els objectius immediats d'aquest sistema de comptabilitat són dos:

- 1) Calcular el cost dels centres de cost de la Universitat.
- 2) Calcular el cost de les activitats de la Universitat

El destinatari d'aquest document és el personal que té alguna responsabilitat, per raó de càrrec o lloc de treball, en la gestió econòmica de l'UJI.

Què fa el SCAU?

En el gràfic següent es mostra l'esquema bàsic de càlcul de costos del SCAU, el qual s'estableix sobre tres pilars bàsics: elements de cost, centres de cost i activitats.

Què són els elements de cost?

Els elements de cost són els distints costos identificats pel SCAU i classificats per naturalesa. Bàsicament, són equivalents als comptes de despeses pressupostàries o patrimonials amb algunes excepcions. El sistema identifica automàticament l'element de cost quan s'introdueixen les aplicacions pressupostàries de despesa.

Què són els centres de cost?

Els centres de cost poden definir-se com llocs comptables d'acumulació de costos. El concepte de centre de cost no s'ha de confondre amb el de centre docent.

La definició de centres de cost es relaciona estretament amb l'estructura orgànica de l'UJI i amb els centres i subcentres definits pressupostàriament, encara que no és totalment coincident amb la aquella atès que es tracta de conceptes diferents.

A manera d'exemple, són centres de cost:

- El Rectorat i els vicerectorats.
- Els deganats de les facultats o la Secretaria de l'Escola.
- Els departaments.
- Serveis universitaris com ara: OCIT, Servei d'Informàtica, Servei d'Esports, instal·lacions esportives, Gerència, Servei de la Docència i Estudiants, i molts altres.

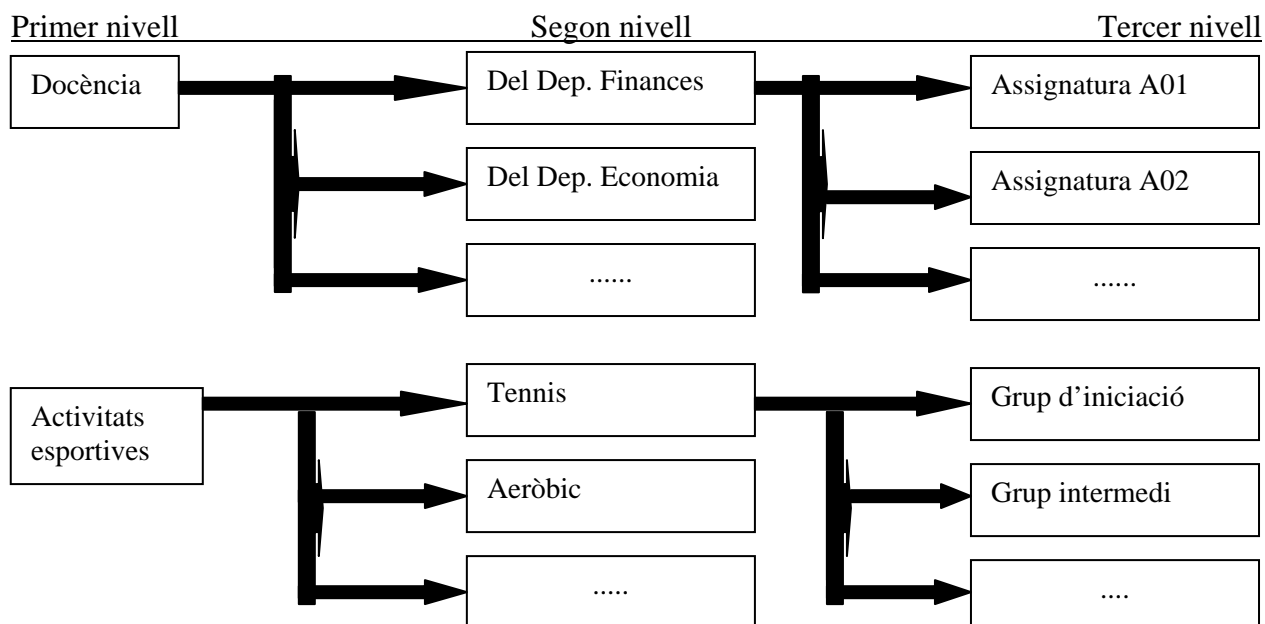
Cada centre de cost acumularà els costos que haja produït per a realitzar les activitats que els són pròpies.

Quines activitats realitzen els centres de cost?

Les activitats que realitza l'UJI s'han classificat en els següents tipus principals:

TIPUS		DESCRIPCIÓ
ADAG	Activitat de direcció i administració general	Activitats de direcció, gestió i administració general de l'UJI. Per exemple: <ul style="list-style-type: none"> - «Gestió del Vicerektorat d'Infraestructures», realitzada per aquest Vicerektorat. - «Manteniment general del sistema informàtic de l'UJI», realitzada pel Servei d'Informàtica
ADAF	Activitat de direcció i administració funcional	Activitats de direcció, gestió i administració per una part de les activitats de l'UJI. Per exemple: <ul style="list-style-type: none"> - «Gestió de titulacions», realitzada pel Deganat de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques. - «Gestió de matrícules», realitzada pel Servei de Docència i Estudiantes.
AI	Intermèdia	Activitats el destinatari de les quals és un o diversos centres de cost de l'UJI. Per exemple: <ul style="list-style-type: none"> - «Manteniment informàtic de departaments», realitzada pel Servei d'Informàtica. - «Gestió de departaments», realitzada per les unitats de gestió.
AFD	Finalista de docència	Activitats de docència. Per exemple: <ul style="list-style-type: none"> - «Docència del Departament de Finances i Comptabilitat», realitzada per aquest departament.
AFI	Finalista d'investigació pròpia	Activitats d'investigació amb finançament propi. Per exemple: <ul style="list-style-type: none"> - «Investigació pròpia del Departament de Finances i Comptabilitat», realitzada per aquest departament.
AFIE	Finalista d'investigació de projectes externs	Activitats d'investigació amb finançament extern. Per exemple: <ul style="list-style-type: none"> - «Projectes del Departament de Finances i Comptabilitat», realitzada per aquest departament.
AFEU	Finalista d'extensió universitària	Activitats tradicionalment identificades amb aquesta denominació. Per exemple: <ul style="list-style-type: none"> - «Activitats esportives», realitzada pel Servei d'Esports. - «Activitats culturals», realitzada pel SASC.

Les activitats es configuren en una estructura de nivells de tipus arbre de la manera que es mostra en els esquema següents a manera d'exemple:

Com calcula el SCAU els costos d'un centre?

Els costos d'un centre estan formats per tots els costos que l'UJI ha tingut perquè aquest centre realitzi les activitats que hi són pròpies i, entre altres inclou:

- El cost del personal assignat a aquest centre.
- El costos generals (electricitat, aigua, etc.) que hi siguen imputables.
- El cost d'amortitzacions d'edificis, mobiliari i altres béns.
- Els costos corrents de funcionament.

Tots els costos s'acumulen en els centres de cost de forma automàtica en registrar les despeses en comptabilitat pressupostària o patrimonial i per tant no requereixen de treball addicional per part del personal responsable de la gestió econòmica.

Com calcula el SCAU els costos d'una activitat?

Els costos d'una activitat es calculen sumant els costos imputats a l'activitat des dels distints centres de cost que col·laboren perquè aquesta activitat es realitzi.

Per exemple: Activitat de tercer nivell «Assignatura A01». A aquesta activitat s'imputaran costos des de:

- El Departament de Finances i Comptabilitat.
- L'aulari de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques.
- La biblioteca.

Per a això, els costos de cada centre s'han d'imputar a les activitats que realitza el dit centre i que ha identificat prèviament com a tals. Aquesta imputació pot fer-se:

- a) De forma automàtica per a alguns costos d'acord amb uns criteris de repartiment específics d'aquest centre i que formen part de la definició del SCAU. Per exemple: un 65% del cost d'electricitat del Departament de Finances i Comptabilitat s'imputarà a les activitats docents d'aquest i posteriorment aquest cost es repartirà entre les assignatures impartides proporcionalment al nombre de crèdits cada una d'aquelles.
- b) De forma manual quan en registrar una despesa s'indica que ha d'imputar-se exclusivament a una activitat. Per exemple: quan en registrar una factura de reprografia s'indique expressament que ha de carregar-se a una assignatura concreta.

En relació amb la imputació de costos a centres i activitats els costos es classifiquen en:

- Costos DP i IP (directe o indirecte de centre – pendent d'imputar a activitats). Costos imputats a un centre de cost i que ha de repartir-se entre el conjunt d'activitats d'aqueix segons els criteris de repartiment que tinga definits aquest centre. Costos d'imputació automàtica (cas a) anterior).
- Costos DD (directe de centre – directe d'activitat). Costos imputats a un centre de cost i a una activitat específica. Costos d'imputació manual (cas b) anterior).

Quin personal estarà implicat en el SCAU?

Les persones implicades en el SCAU són:

- D'una banda, el gestor de cada centre de cost (director d'un departament, degà, cap de servei ...). Lògicament, aquest gestor necessita que el personal del seu centre presente la informació de despeses (factures o altres) de forma adequada per al seu posterior registre, per la qual cosa haurà d'informar a aquests de la noves necessitats d'informació que es puguin requerir.
- El responsable del registre de despeses de cada centre de cost (unitats de gestió, Servei de Gestió Pressupostària...). El qual haurà de comptar amb la informació adequada presentada pel gestor i registrar-la correctament.
- Els responsables del SCAU, Javier Nebot/José Alcarria, que col·laboraran en la resolució de dubtes i problemes que pugui plantejar la implantació i desenvolupament del sistema.

Què ha de fer aquest personal?

Amb caràcter previ, i per a cada centre de cost, les persones anteriors es reuniran per a definir:

- Les activitats a diferents nivells que han d'identificar-se en el centre de cost. Per a això tindran en compte la naturalesa de les activitats realitzades, la utilitat de disposar d'informació específica de costos d'aquelles i la facilitat de controlar els seus costos.
- Un criteri de repartiment dels costos del centre de cost entre el conjunt de les activitats definides. Aquest és el criteri que s'utilitzarà de forma automàtica quan en el moment del registre d'un cost no haja d'imputar-se a una activitat concreta. Aquest criteri podrà ser resultat d'una estimació més o menys objectiva expressada en % de repartiment, o bé basar-se en el control d'algun paràmetre real d'activitat (per exemple: hores dedicades a cada activitat).

A mesura que es gestiona el centre i es passen despeses pressupostàries:

- El gestor del centre, i per a cada despesa, ha d'indicar si escau imputar-lo a una activitat concreta de les definides pel centre (realitzant una anotació en el mateix document justificatiu de la despesa prèviament al registre). En cas que no s'indique cap activitat aquesta despesa es repartirà entre totes les activitats del centre d'acord amb el criteri per defecte del centre.
- El responsable del registre comptable ha de registrar les despeses com fins ara i, si escau, indicar a més l'activitat a la qual cap imputar el cost segons el que ha assenyalat el gestor del centre.

El cas de les activitats intermèdies

Les activitats intermèdies són un tipus particular d'activitats, i el seu l'objectiu és donar suport a altres centres de cost del SCAU. Per exemple, l'activitat de «Manteniment informàtic de departaments», realitzada pel Servei d'Informàtica.

Quan en un centre de cost identifique una activitat intermèdia és necessari, a més de l'anterior, definir:

- Un conjunt de centres als quals s'ha d'imputar el cost d'aquesta activitat, i
- establir un criteri de repartiment dels costos d'aquesta activitat entre el conjunt de centres definit anteriorment. Aquest criteri podrà ser resultat d'una estimació més o menys objectiva expressada en % de repartiment, o bé basar-se en el control d'algun paràmetre real d'activitat (per exemple: hores dedicades a cada centre).

El cas d'activitats DAF

Les activitats DAF són un tipus particular d'activitats i el seu objectiu és donar suport a la realització d'un conjunt determinat d'activitats finalistes del SCAU. Per exemple, l'activitat de «Gestió del Servei d'Esports», realitzada pel Servei d'Esports.

Quan en un centre de cost d'identifique una activitat DAF serà necessari, a més de l'anterior, definir:

- Un conjunt d'activitats a les quals s'ha d'imputar el cost d'aquesta activitat DAF, i
- establir un criteri de repartiment dels costos d'aquesta activitat DAF entre el conjunt d'activitats definit anteriorment. Aquest criteri podrà ser resultat d'una estimació més o menys objectiva expressada en % de repartiment, o bé basar-se en el control d'algun paràmetre real d'activitat (per exemple: nombre d'usuaris de cada activitat esportiva).

Col·laboració dels centres de cost en la implantació i gestió del SCAU

Els centres de cost han de col·laborar a més en les següents tasques:

- Actualització d'inventari. Per a això s'ha de remetre un llistat de l'inventari de l'UJI que correspon al centre de cost, que ha de ser comprovat, per part del centre de cost, amb un recompte físic d'elements. En aquest recompte físic s'ha de distingir:
 - Elements en inventari i que estan físicament en el centre.
 - Elements d'inventari i que no estan físicament en el centre.
 - Elements que no estan en inventari i sí que estan físicament en el centre.

Així mateix, si escau, cada element d'inventari pot ser assignat a una o a diverses activitats concretes realitzades pel centre de cost indicant si escau el % de dedicació per a cada període temporal.

- Assignació del personal a centres i activitats. Per a això es remetrà un llistat del personal assignat al centre de cost amb indicació de la seua dedicació per defecte a les activitats que pertoque i el centre de cost ha d'indicar:
 - Si és correcta l'assignació general al centre, assenyalant les discrepàncies (hi ha persones que no figuren o bé que figuren i no ho són).
 - Per a cada persona el cost de la qual ha d'assignar-se a diversos centres s'assenyalarà un % de dedicació a cada una. Per exemple: un PDI que siga vicedegà amb reducció del 33% de la seua docència ha de figurar com 67% a departament i 33% al Deganat que corresponga.

El personal de cada centre de cost se suposa assignat a les activitats del centre, d'acord amb els criteris de repartiment per defecte aplicables a aquest centre de cost tret que s'indique una altra cosa. Per exemple: el 100% d'un PDI que està de semestre sabàtic ha d'assignar-se, per a l'interval de dates que corresponga, a l'activitat de nivell 1 «Investigació pròpia» (i dins d'aquesta a activitats de nivell 2 i 3 si estan definides) o a l'activitat de nivell 1 «Investigació amb finançament extern» (i dins d'aquesta als projectes que corresponga). No pertoca imputar cap % a les activitats de gestió o docència del departament.